
MEMÒRIA HISTÒRICA A BELL-LLOC D'URGELL

El passat 18 de juliol es va commemorar arreu del país el 80è aniversari de l'aixecament militar contra la República, cop d'estat fallit que originà la guerra civil espanyola i que culminaria amb la dictadura franquista. Dictadura que durà més de 30 anys i de la qual en perduren silenci i impunitat. Durant aquest període de temps, molts veïns i veïnes del nostre poble van patir la llarga nit del franquisme, com encara ens relaten avui aquelles persones que el van viure.

Malgrat tot, bell-lloquins i bell-lloquines van preservar la nostra llengua i cultura essent captius d'aquell règim, i avui, a les portes de la llibertat política, tenim la necessitat imperiosa com a poble de rescabalar, recuperar i restituir la memòria històrica per poder enfrontar-nos al nostre passat, present i futur.

L'any 2007, el Congrés dels Diputats va aprovar *la Llei 52/2007, de 26 de desembre, per la que es reconeixen i amplien drets i s'estableixen mesures en favor de qui va patir persecució o violència durant la guerra civil i la dictadura*, més coneguda com Llei de la Memòria Històrica.

L'article 15.1 de l'esmentada llei estableix que *"les Administracions públiques, en l'exercici de les seves competències, prendran les mesures oportunes per a la retirada d'escuts, insígnies, plaques i altres objectes o mencions commemoratives d'exaltació, personal o col·lectiva, de la sublevació militar, de la Guerra Civil i de la repressió de la Dictadura que es trobin en edificis i espais públics"*.

A més, l'article 54 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, en referència a la Memòria Històrica, estableix que *"la Generalitat i els altres poders públics han de vetllar pel coneixement i el manteniment de la memòria històrica de Catalunya com a patrimoni col·lectiu que testimonia la resistència i la lluita pels drets i les llibertats democràtiques. Amb aquesta finalitat han d'adoptar les iniciatives institucionals necessàries per al reconeixement i la rehabilitació de tots els ciutadans que han patit persecució com a conseqüència de la defensa de la democràcia i l'autogovern de Catalunya"*.

Recentment, el Parlament de Catalunya va aprovar la *moció subsegüent a la interpel·lació al Govern de la Generalitat de Catalunya sobre la memòria històrica, la simbologia i la nomenclatura feixista a l'espai públic (302-00012/11)*, per la qual el Parlament “*insta als tots els Ajuntaments de Catalunya que retirin immediatament els títols de fill adoptiu o altres condecoracions a tots aquells personatges relacionats amb el cop d'Estat de 1936, la Guerra Civil i la dictadura franquista*”. (ap. 8d) així com també aprova “*instar al govern de la Generalitat i a tots els Ajuntaments de Catalunya a retirar immediatament tots els monuments i símbols de caire feixista, autoritari i antidemocràtic encara existents a Catalunya, en base a l'inventari realitzat pel Memorial Democràtic i seguint els protocols d'actuació marcats per aquesta institució*”. (ap.8e)

Avui en dia, a Bell-lloc d'Urgell, encara perduren mencions honorífiques a personatges vinculats al franquisme, un carrer que homenatja a una persona que va impulsar una ideologia totalitària, i elements arquitectònics relacionats amb aquell règim. La concessió d'una menció honorífica és un acte d'homenatge de la ciutadania a qui pels seus mèrits mereix un reconeixement de la seva trajectòria vital. En una societat democràtica hi ha, òbviament, espai per a la pluralitat d'idees, opinions i opcions ideològiques, però els sistemes polítics democràtics -garants de les llibertats d'expressió i manifestació- han de limitar aquells posicionaments polítics que inciten a l'odi, la discriminació, o pretenen acabar amb els drets polítics més bàsics. Precisament per aquests motius, aquests moviments, personatges o ideologies no poden tenir cap tipus de menció honorífica o presència en l'espai públic, sense que serveixi d'excusa que fou un ajuntament anterior qui va prendre la decisió d'atorgar el nomenament. No es poden honorar persones o règims polítics que atempten contra les llibertats polítiques més bàsiques.

Tot seguit, passem a relacionar els noms i vestigis que es conserven a Bell-lloc relacionats amb la dictadura franquista:

Eduardo Aunós Pérez: Nomenat fill adoptiu de Bell-lloc d'Urgell per acord del ple municipal de 16 de març de 1926, durant la dictadura de Primo de Rivera. Fou ministre de Treball durant aquella dictadura i ministre de Justícia durant la dictadura franquista. Així mateix, fou membre del Caliu Ilerdenc, associació “cultural” que va funcionar com un lobby de poder a la ciutat de Lleida, i des d'on es decidien els nomenaments dels

alts càrrecs polítics de la província. A més, el Caliu llerdenc fou l'entitat impulsora del "leridanismo", teoria pseudocultural que va pretendre descatalanitzar la província de Lleida tot lligant-la amb l'Aragó. Actualment, Aunós és un dels 35 alts càrrecs del franquisme imputats per l'Audiencia Nacional espanyola pels delictes de detenció il·legal i crims contra la humanitat comesos durant la Guerra civil espanyola i en els primers anys del règim.

Emilio Barrera Luyando: Nomenat fill adoptiu de Bell-lloc d'Urgell per acord del ple municipal el 26 de març de 1923 durant la dictadura de Primo de Rivera. Fou governador militar de Tarragona i capità general de Catalunya durant la dictadura de Primo de Rivera i participant en l'intent de cop d'Estat de l'any 1932 contra la República espanyola. Així mateix, va participar en la conspiració colpista de 1936 contra el govern democràtic de la República a Barcelona.

Placa de l'Instituto Nacional de la Vivienda: Situada al carrer Sant Jordi, 52. És una de les plaques censades pel Memorial Democràtic al Cens de Simbologia franquista a Catalunya, i que conté el símbol franquista del jou i les fletxes.

Carrer Alfonso XIII: La figura de Alfonso XIII afavorí el cop d'estat militar del general Miguel Primo de Rivera el setembre del 1923, i el posteriors anys de dictadura que van liquidar la Mancomunitat de Catalunya, va eliminar l'ensenyament en català, va eliminar sistemàticament tots els símbols públics de Catalunya mentre la ciutadania vivia una repressió constant. Va aprovar plenament l'aixecament franquista del 18 de juliol del 1936 després de que les eleccions municipals donaren un triomf república.

Per tot això, el grup municipal Bell-lloc es Mou – Acord Municipal, proposa al ple de l'Ajuntament de Bell-lloc d'Urgell:

1. **Retirar** el vestigi feixista que encara queda al nostre poble, complint el que estableix l'article 15.1 de la Llei de la Memòria Històrica, situat al carrer Sant Jordi, 52
2. **Revocar** el títol honorífic de fill adoptiu del poble a Eduardo Aunós Pérez.
3. **Revocar** el títol honorífic de fill adoptiu del poble a Emilio Barrera Luyano.

4. **Instar** a l'Ajuntament de Bell-lloc d'Urgell a que un cop aprovada l'ordenança de participació, que entre les quals a de regular les consultes locals, s'iniciï el procediment per a elegir el nou nom per al Carrer Alfonso XIII.

29 d'agost 2016

Grup Municipal Bell-lloc es Mou

A handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and strokes, positioned over the text of the group name.